

Normalizarea relațiilor

Obiectivul normalizării relațiilor este de a valida corectitudinea schemei relaționale a bazei de date. O schemă relațională incorectă conduce la apariția unor efecte nedorite în timpul încărcării, exloatării și întreținerii bazei de date. Eliminarea problemelor care apar în urma procesului inițial de proiectare a bazei de date se face prin normalizare, care constă în descompunerea unei relații (tabel relațional) în mai multe relații, care satisfac anumite reguli, fără pierdere de informație.

Un model relațional este normalizat, dacă îndeplinește anumite constrângeri numite **forme normale**. Formele normale sunt bazate pe dependențele funcționale existente între atribute.

Pentru exemplificare considerăm următoarea relație:

```
factura (NrFactura, DataFactura, CodClient, DenumireClient,
AdresaClient, CodProdus, DenumireProdus, Cantitate, Pret,
CodProdus, DenumireProdus, Cantitate, Pret, ...).
```

Prima formă normala - FN1

Definiție. O relație este în FN1 dacă fiecărui atribut îi corespunde o valoare indivizibilă (atomică), în plus nu trebuie să existe atribute sau grupuri de atribute repetitive.

Relația **factura** nu este în FN1 deoarece *AdresaClient* nu este atribut atomic, în plus există și grupuri de atribute repetitive(*CodProdus*, *DenumireProdus*, *Cantitate*, *Pret*).

Algoritmul FN1:

1. se înlocuiesc în relație atributele compuse cu atribute ce conțin componentele elementare ale acestora;

2. se plasează grupurile de attribute repetitive, fiecare grup în câte un o nouă relație;
3. se introduce în fiecare relație nou creată la pasul 2 cheia primară a relației din care a fost extrasă care devine astfel și cheie străină;
4. se stabilește cheia primară a fiecărei noi relații, din cheia străină plus attribute adiționale.

Aplicând algoritmul FN1 pentru relația *factura* obținem:

```
FacturaFN1 (NrFactura, DataFactura, CodClient,
DenumireClient, JudetClient, LocalitateClient, RestAdresa)

DetaliiFactura (#NrFactura, CodProdus, DenumireProdus,
Cantitate, Pret)
```

A doua formă normală - FN2

Definiție. Fie R o relație și fie K, X două submulțimi de attribute ale lui R . Vom spune ca K **determină funcțional** pe X sau că X **depinde funcțional** de K dacă nu există două instanțe ale relației R , care să aibe aceleași valori pentru attributele din K și valori diferite pentru cel puțin un atribut din X . Cu alte cuvinte dacă exista două instanțe cu aceleași valori pentru attributele din K atunci și attributele din X au aceleași valori în cele două instanțe. Dependența funcțională se notează cu $K \rightarrow X$. Ea poate fi totală sau parțială.

Definiție. Un atribut (sau un ansamblu de attribute) X este **dependent funcțional parțial** ansamblul de attribute K dacă există subansamblul $K1$ inclus în K cu proprietatea ca X este dependent functional de $K1$.

Definiție. O relație este în a doua formă normală dacă este în *FN1* și fiecare atribut, care nu face parte din cheia primară este dependent de întreaga cheie primară.

Relația *DetaliiFactura* nu este în *FN2* deoarece *DenumireProdus* depinde parțial de cheia primară, *DenumireProdus* depinde total doar de *CodProdus*.

Algoritmul FN2:

1. Pentru fiecare atribut X dependent funcțional parțial de cheia K ($K \rightarrow X$) și neinclus în K se determină $K1 \subset K$, astfel încât dependența $K1 \rightarrow X$ este totală și se crează o nouă relație $R1(K1, X)$;
2. dacă mai există dependente totale $K1 \rightarrow Y$ în relația inițială, se adugă Y relației $R1$;
3. $K1$ devine cheie primară în noua relație și cheie straină în relația inițială.

Aplicând algoritmul FN2 relația *DetaliiFactura* devine:

```
DetaliiFacturaFN2 (#NrFactura, #CodProdus, Cantitate)
Produs (CodProdus, DenumireProdus, Pret)
```

A treia forma normală - FN3

Definiție. Fie R o relație și fie X, Y două submulțimi de attribute ale lui R și A un atribut al lui R neinclus în Y . Dacă X detrmînă funcțional pe Y și Y determină funcțional pe A atunci spunem că A este **dependent tranzitiv** de X .

$$X \rightarrow Y, \quad Y \rightarrow A \Rightarrow X \rightarrow A$$

Definiție. O relație R este în *FN3* dacă este în *FN2* și orice atribut neconținut în cheia primară a lui R depinde direct și nu tranzitiv de cheia primară a lui R .

FN3 elimină dependențele tranzitive.

Alg. FN3:

1. Pentru fiecare dependență funcțională $K \rightarrow X \rightarrow Y$ a relației R , K și X nu neapărat disjuncte, se construiește o nouă relație $RI(X, Y)$;
2. X devine cheie primară în noua relație;
3. Y se elimină din R și X devine cheie straină în R .

De exemplu relația *FacturaFN1* nu este în *FN3* deoarece *DenumireClient* depinde de *CodClient* și prin urmare tranzitiv de *NrFactura*. Aplicând algoritmul FN3 relația *FacturaFN1* se transformă în:

```
FacturaFN3(NrFactura, DataFactura, #CodClient)
```

```
Client(CodClient, Denumire, JudetClient, LocalitateClient,  
RestAdresa)
```

Forma normală Boyce-Codd - FNBC.

Dacă FN3 elimină dependențele funcționale parțiale și tranzitive pentru cheia primară, forma normală Boyce-Codd ia în considerare celelalte chei posibile(chei alternante) în cazul în care acestea există.

Remarcă: Dacă o relație nu conține chei alternante și este în FN3, atunci este de asemenea în *FNBC*.

Definiție: O relație R este în *FNBC* dacă este în *FN3* și niciun atribut ce compune cheia primară a relației R nu depinde funcțional de un alt atribut neinclus în cheia primară.

O relație este în *FNBC* dacă și numai dacă singurele dependențe funcționale sunt cele în care attributele non-cheie sunt determinate funcțional de cheia primară a relației.

Această formă normală elimină o serie de lacune ale relațiilor ce sunt în *FN3* dar în care există un atribut non-cheie care determină funcțional o parte a cheii primare.

Exemplu: Se dorește realizarea unei statistici a echipelor campioane la fotbal din europa. Propunem pentru modelarea acestei probleme schema **relațională** următoare:

Campioane(Tara, An, Echipa, Buget)

Tara	An	Echipa	Buget
Spania	2014	FCB	8
Spania	2015	FCB	7
...	...	...	...

Relația are două chei candidat (Tara, An) și (An, Echipa).

Cheia primară aleasă este (Tara, An).

Putem remarca faptul că schema relației *Campioane* este în *FN3* dar nu este în *FN2* în raport cu cheia alternantă (*An, Echipa*) deoarece atributul *Tara* depinde parțial și nu total de cheia alternantă (*An, Echipa*).

Dependențele funcționale ale relației sunt:

$Tara, An \rightarrow Echipa, buget$

$Echipa \rightarrow Tara$

Algoritmul FNCB presupune aplicarea succesivă a algoritmului *FN2* pentru fiecare cheie candidat care va deveni cheie primară.

Pentru exemplul analizat, vom obține următoarea descompunere

R1 (Echipa, Tara)

R2 (An, Echipa, Buget)

A patra formă normală - FN4

FN4, ca și FN5, operează asupra cheilor compuse pentru a înlătura redundanțele generate de dependențele nonfuncționale dintre atributele cheilor candidat.

Definiție. Definiție: Fie $R(X, Y, Z)$ o schemă relație.

Spunem că există o **dependență multivaloare** Y de X sau că X **determină multivaloare** pe Y și notăm $X \twoheadrightarrow Y$ dacă și numai dacă pentru orice tupluri (x, y, z) și (x, y', z') din R vom avea de asemenea în R și tuplurile (x, y, z') și (x, y', z) .

Notă: Se observă că dacă $X \twoheadrightarrow Y$ atunci $X \twoheadrightarrow Z$.

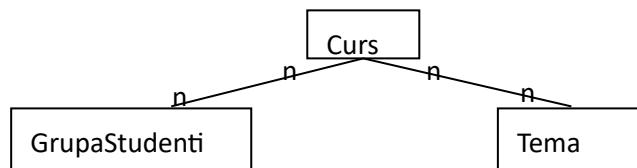
Cu alte cuvinte spunem că X determină multivaloare pe Y ($X \twoheadrightarrow Y$) dacă unei valori a lui X îi sunt asociate mai multe valori din Y independente (necorelate în niciun fel) de valorile atributelor $Z = R \setminus \{X, Y\}$.

Exemplu:

Fie relația $R(\text{Curs}, \text{GrupaStudenti}, \text{Tema})$:

CURS	GrupaStudenti	TEMA
Programare	Grupa1	Tema1
Programare	Grupa1	Tema 2
Programare	Grupa1	Tema 3
Programare	Grupa2	Tema 1
Programare	Grupa2	Tema 2
Programare	Grupa2	Tema3

Avem dependențele multivaloare $\text{CURS} \twoheadrightarrow \text{GrupaStudenti}$ și $\text{CURS} \twoheadrightarrow \text{TEMA}$.

Se observă că apar anomalii legate de redundanță, adăugare și stergerea de rânduri.

Definiție. O relație R este în FN4 dacă și numai dacă este în FNBC și nu conține două sau mai multe dependențe multivaloare.

FN4 elimină redundanțele datorate relațiilor independente de tip n:n ce apar între atributele ce formează cheia compusă.

Algoritmul FN4

Se identifică o dependență multivaloare $X \twoheadrightarrow Y$. Se înlocuiește relația R cu două relații

$$R1(X,Y)$$

$$R2=R \setminus Y.$$

Dacă relațiile rezultate conțin dependențe multivaloare se reia Algoritmul FN4.

Aplicând Algoritmul FN4 relației R(Curs, GrupaStudenti, Tema), obținem:

$$R1(\underline{\text{Curs}}, \underline{\text{GrupaStudenti}})$$

$$R2(\underline{\text{Curs}}, \underline{\text{Tema}}).$$

A cincea formă normală FN5

Definiție. Fie R (X, Y, Z) o schemă relație și $R1(X,Y)=\prod^{X,Y}(R)$, $R2(X,Z)=\prod^{X,Z}(R)$, $R3(Y,Z)=\prod^{Y,Z}(R)$,

Dacă:
 $\forall x, y, z \text{ cu } (x, y) \in R1, (x, z) \in R2, (y, z) \in R3 \Rightarrow (x, y, z) \in R$

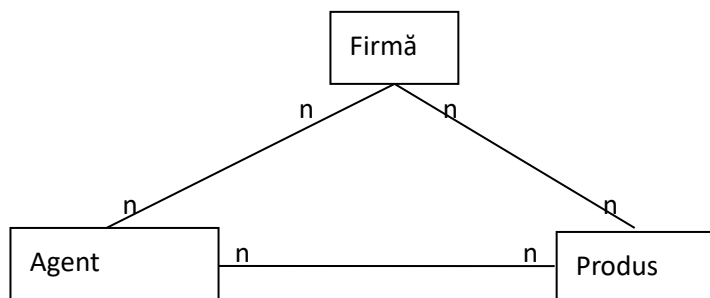
spunem că R satisface **dependența de uniune**(joncțiune, join dependency).

Exemplu:

R:

FIRMA	AGENT	PRODUS
F1	A1	P1
F1	A1	P2
F2	A1	P1
F2	A2	P1

Dacă o firmă este reprezentată de un agent de vânzări și această firmă propune la vânzare un nou produs, atunci agentul trebuie să vândă și acest nou produs pentru firma producătoare.

FN5 elimină redundanțele generate de dependențele de tip n:n ce apar între atributele cheii.

Eliminarea redundanțelor se face prin descompunerea prin proiecție în trei relații:

$$R1(X,Y)=\Pi^{X,Y}(R), R2(X,Z)=\Pi^{X,Z}(R), R3(Y,Z)=\Pi^{Y,Z}(R).$$

Pentru exemplul de mai sus avem descompunerea:

R1 :

FIRMA	AGENT
F1	A1
F2	A1
F2	A2

R2:

FIRMA	PRODUS
F1	P1
F1	P2
F2	P1

R3 :

AGENT	PRODUS
A1	P1
A1	P2
A2	P1

Relația R se poate obține prin compunerea celor trei proiecții.

Dependența de uniune este proprietatea ce garantează că nu se generează înregistrări false la reunirea prin compunere naturală a relațiilor obținute prin descompunere.

Dacă X reprezintă atributele comune relațiilor $R1$ și $R2$, atunci compunerea naturală a celor două relații se efectuează astfel:

Se calculează produsul cartezian $R1 \times R2$

Se selectează acele tupluri din $R1 \times R2$ pentru care valoarea lui X din $R1$ este identică cu valoarea lui X din $R2$.